

EVROPSKA UNIJA

EVROPSKI PARLAMENT

SVET

Bruselj, 13. julij 2023
(OR. en)

2023/0144 (COD)

PE-CONS 32/23

POLCOM 105
COEST 349
CODEC 1038

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za izdelke iz Republike Moldavije na podlagi Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani

UREDBA (EU) 2023/...
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne ...

**o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije,
ki se uporabljajo za izdelke iz Republike Moldavije
na podlagi Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo
in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani
ter Republiko Moldavijo na drugi strani**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom¹,

¹ Stališče Evropskega parlamenta z dne 11. julija 2023 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pridružitveni sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani¹ (v nadaljnjem besedilu: Pridružitveni sporazum) predstavlja podlago za odnose med Unijo in Republiko Moldavijo. V skladu s Sklepom Sveta 2014/492/EU² se naslov V Pridružitvenega Sporazuma, ki se nanaša na trgovino in z njo povezane zadeve, začasno uporablja od 1. septembra 2014 in je začel veljati 1. julija 2016, po tem ko so Pridružitveni Sporazum ratificirale vse države članice.
- (2) Pridružitveni sporazum izraža željo pogodbenic Pridružitvenega sporazuma (v nadaljnjem besedilu: pogodbenici), da okrepita in razširita odnose na ambiciozen in inovativen način, da olajšata in dosežeta postopno gospodarsko povezovanje, in sicer v skladu s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz članstva pogodbenic v Svetovni trgovinski organizaciji.

¹ UL L 260, 30.8.2014, str. 4.

² Sklep Sveta 2014/492/EU z dne 16. junija 2014 o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani (UL L 260, 30.8.2014, str. 1).

- (3) Člen 143 Pridružitvenega sporazuma določa postopno ustanovitev območja proste trgovine med pogodbenicama v skladu s členom XXIV Splošnega sporazuma o carinah in trgovini iz leta 1994 (v nadaljnjem besedilu: GATT 1994). V ta namen člen 147 Pridružitvenega sporazuma določa postopno odpravo carin v skladu s seznamami iz Priloge XV k Pridružitvenemu sporazumu in možnost, da se taka odprava pospeši in njen obseg razširi.
- (4) Vojna agresija Rusije proti Ukrajini, ki traja od 24. februarja 2022 močno negativno vpliva na zmožnost Republike Moldavije, da trguje s preostalim svetom, zlasti zato, ker je izvoz iz Republike Moldavije odvisen od tranzita prek ukrajinskega ozemlja in uporabe ukrajinske infrastrukture, ki zdaj v veliki meri nista na voljo. V takih kritičnih okoliščinah in za ublažitev negativnih učinkov vojne agresije Rusije proti Ukrajini na gospodarstvo Republike Moldavije je treba pospešiti razvoj tesnejših gospodarskih odnosov med Unijo in Republiko Moldavijo ter zagotoviti hitro podporo gospodarstvu Republike Moldavije. Zato je potrebno in primerno še naprej spodbujati trgovinske tokove Republike Moldavije in odobravati koncesije v obliki ukrepov za trgovinsko liberalizacijo za vse izdelke v skladu s pospešitvijo odprave carin na trgovino med Unijo in Republiko Moldavijo.

- (5) V skladu s členom 21(3) Pogodbe o Evropski uniji Unija zagotavlja usklajenost med različnimi področji svojega zunanjega delovanja. Na podlagi člena 207(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije se skupna trgovinska politika izvaja v okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije.
- (6) Uredba (EU) 2022/1279 Evropskega parlamenta in Sveta¹ preneha veljati 24. julija 2023.
- (7) Ukrepi za trgovinsko liberalizacijo, ki jih določa ta uredba, bi morali imeti naslednjo obliko: (i) opustitev uporabe sistema vstopnih cen za sadje in zelenjavo ter (ii) opustitev vseh tarifnih kvot in uvoznih dajatev. S temi ukrepi bo Unija poglobila gospodarsko povezovanje med Republiko Moldavijo in Unijo ter začasno zagotovila ustrezno gospodarsko podporo v korist Republike Moldavije in gospodarskih subjektov, prizadetih zaradi vojne agresije Rusije proti Ukrajini.

¹ Uredba (EU) 2022/1279 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2022 o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za izdelke iz Republike Moldavije v okviru Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani (UL L 195, 22.7.2022, str. 6).

- (8) Da bi se preprečile goljufije, bi morala biti upravičenost do ukrepov za trgovinsko liberalizacijo, ki so določeni s to uredbo, odvisna od tega, ali Republika Moldavija izpolni vse ustrezne pogoje za pridobitev ugodnosti na podlagi Pridružitvenega sporazuma, vključno s pravili o poreklu zadevnih izdelkov in z njimi povezanimi postopki, ter je vključena v tesno upravno sodelovanje z Unijo, kot je določeno v Pridružitvenem sporazumu.
- (9) Republika Moldavija bi se morala vzdržati uvajanja novih dajatev ali taks z enakovrednim učinkom in novih količinskih omejitev ali ukrepov z enakovrednim učinkom za uvoz izdelkov s poreklom iz Unije in zviševanja obstoječih ravni dajatev ali taks ali uvajanja drugih omejitev, razen če je to jasno upravičeno v okviru vojne agresije Rusije proti Ukrajini. V primeru, da Republika Moldavija ne izpolnjuje katerega koli od teh pogojev, bi morala biti Komisija pooblaščen, da začasno opusti vse ali nekatere ukrepe za trgovinsko liberalizacijo, določene s to uredbo.

- (10) Člen 2 Pridružitvenega sporazuma med drugim določa, da sta spoštovanje demokratičnih načel, človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje, pripadajočih materialov in s tem povezanih nosilcev bistvena elementa Pridružitvenega sporazuma. Na podlagi istega člena se pogodbenici zavezujeta zlasti k naslednjim splošnim načelom: spoštovanju načel vladavine prava in dobrega upravljanja, boju proti korupciji, dejavnostim organiziranega in ostalega kriminala, vključno s tistimi, ki imajo nadnacionalni značaj, in terorizmu ter spoštovanju načel trajnostnega razvoja in učinkovitega večstranskega sodelovanja. Primerno je uvesti možnost začasne opustitve ukrepov za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe, če Republika Moldavija ne bo spoštovala teh bistvenih elementov ali teh splošnih načel.
- (11) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila, da začasno opusti ukrepe za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe v primerih, kadar uvoz na podlagi te uredbe negativno vpliva na proizvajalce podobnih ali neposredno konkurenčnih izdelkov v Uniji. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹.

¹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (12) Ob upoštevanju trimesečne ocene Komisije, ki temelji na rednem spremljanju učinka te uredbe in se začne na podlagi ustrezno utemeljene zahteve države članice ali na lastno pobudo Komisije, je treba zagotoviti možnost ponovne uvedbe carin, ki se sicer uporabljajo na podlagi Pridružitvenega sporazuma, na uvoz vseh izdelkov, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, ki negativno vplivajo na trg Unije za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke.
- (13) Letno poročilo Komisije o izvajanju poglobljenega in celovitega območja proste trgovine, ki je sestavni del Pridružitvenega sporazuma, bi moralo vsebovati podrobno oceno izvajanja ukrepov za trgovinsko liberalizacijo, določenih s to uredbo.
- (14) Glede na gospodarske razmere v Republiki Moldaviji in prenehanje veljavnosti Uredbe (EU) 2022/1279 dne 24. julija 2023 bi morala ta uredba nujno začeti veljati 25. julija 2023

–

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Ukrepi za trgovinsko liberalizacijo

Uvedeta se naslednja ukrepa za trgovinsko liberalizacijo:

- (a) vse tarifne kvote, določene na podlagi Priloge XV-A k Pridružitvenemu sporazumu, se opustijo, izdelki, ki jih zajemajo te kvote, pa se sprejmejo za uvoz v Unijo iz Republike Moldavije brez carin;
- (b) uporaba sistema vstopnih cen se opusti za tiste izdelke, za katere se uporablja, kot je določeno v Prilogi XV-B k Pridružitvenemu sporazumu; za uvoz teh izdelkov se carine ne uporabljajo.

Člen 2

Pogoji za upravičenost do ukrepov za trgovinsko liberalizacijo

Za ukrepe za trgovinsko liberalizacijo iz člena 1 veljajo naslednji pogoji:

- (a) Republika Moldavija ravna v skladu s pravili o poreklu izdelkov in z njimi povezanimi postopki, kot je določeno v Pridružitvenem sporazumu;

- (b) Republika Moldavija se vzdrži uvajanja novih dajatev ali taks z enakovrednim učinkom in novih količinskih omejitev ali ukrepov z enakovrednim učinkom za uvoz izdelkov s poreklom iz Unije, zviševanja obstoječih ravni dajatev ali taks ali uvajanja drugih omejitev, vključno z diskriminatornimi internimi upravnimi ukrepi, razen če je to jasno upravičeno v okviru vojne agresije Rusije proti Ukrajini ter
- (c) Republika Moldavija spoštuje demokratična načela, človekove pravice in temeljne svoboščine ter preprečuje širjenje orožja za množično uničevanje ter pripadajočih nosilcev in s tem povezanih materialov, spoštuje načela vladavine prava in dobrega upravljanja, se bojuje proti korupciji, dejavnostim organiziranega in ostalega kriminala, vključno s tistimi, ki imajo nadnacionalni značaj, in terorizmu ter spoštuje načela trajnostnega razvoja in učinkovitega večstranskega sodelovanja, kakor je določeno v členih 2, 9 in 16 Pridružitvenega sporazuma.

Člen 3

Začasna opustitev ukrepov

1. Kadar Komisija ugotovi, da obstajajo zadostni dokazi, da Republika Moldavija ne izpolnjuje pogojev iz člena 2, lahko z izvedbenim aktom v celoti ali delno opusti ukrepe za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 5(3).
2. Kadar država članica zahteva, da Komisija opusti katerega od ukrepov za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe, ker Republika Moldavija ne izpolnjuje pogojev iz člena 2, točka (b), Komisija v štirih mesecih po prejemu te zahteve pripravi obrazloženo mnenje, v katerem pojasni, ali je zahteva države članice utemeljena. Če Komisija ugotovi, da je zahteva utemeljena, sproži postopek iz odstavka 1 tega člena.

Člen 4

Zaščitni ukrep po hitrem postopku

1. Kadar se izdelek s poreklom iz Republike Moldavije uvaža pod pogoji, ki negativno vplivajo na trg za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke v Uniji, lahko Komisija s sprejetjem izvedbenega akta kadar koli ponovno uvede carine na uvoz tega izdelka, ki se sicer uporabljajo na podlagi Pridružitvenega sporazuma. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 5(3).

Carine, ki se sicer uporabljajo na podlagi Pridružitvenega sporazuma, se lahko ponovno uvedejo za toliko časa, kolikor je to potrebno za odpravo negativnih vplivov na trg Unije za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke.

2. Komisija redno spremlja učinek te uredbe, pri čemer upošteva informacije o izvozu in uvozu izdelkov, za katere veljajo ukrepi za trgovinsko liberalizacijo iz člena 1, točka (a), ter njihovih cenah na trgu Unije in njihovi proizvodnji v Uniji.

Komisija od datuma začetka veljavnosti te uredbe države članice vsaka dva meseca obvesti o rezultatih rednega spremljanja.

3. Komisija izvede oceno razmer na trgu Unije za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke z namenom ponovne uvedbe carin. Ta ocena se začne:
- (a) na podlagi ustrezno utemeljene zahteve države članice, v katero so vključeni zadostni dokazi *prima facie* o negativnem vplivu uvoza na trg Unije, kakor je določeno v odstavku 1, ki so državi članici pod razumnimi pogoji dostopni na podlagi odstavka 4, ali
 - (b) na lastno pobudo, potem ko se Komisija prepriča, da obstajajo zadostni dokazi *prima facie* o negativnem vplivu uvoza na trg Unije, kakor je določeno v odstavku 1.

Ocena iz prvega pododstavka se zaključi najpozneje v treh mesecih od njenega začetka.

4. Komisija pri izvajanju ocene na podlagi odstavka 3 upošteva vse pomembne dogodke na trgu, vključno z vplivom zadevnega uvoza na razmere na trgu Unije za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke. Ta ocena vključuje dejavnike, kot so:
- (a) stopnja in obseg povečanja uvoza zadevnega izdelka iz Republike Moldavije v absolutnem in relativnem smislu ter

- (b) učinek zadevnega uvoza na proizvodnjo in cene v Uniji, pri čemer se upošteva razvoj uvoza iz drugih virov.

Ta seznam ni izčrpen in lahko se upoštevajo tudi drugi pomembni dejavniki.

5. Kadar Komisija na podlagi ocene iz odstavka 3 meni, da je bil vpliv na trg Unije za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke negativen, in namerava ponovno uvesti carine, v *Uradnem listu Evropske unije* objavi obvestilo o ponovni uvedbi carin, ki se sicer uporabljajo na podlagi Pridružitvenega sporazuma, na uvoz teh izdelkov. Obvestilo vsebuje povzetek glavnih rezultatov ocene in določa rok, v katerem lahko zainteresirane strani pisno sporočijo svoja stališča. Ta rok ni daljši od 10 dni od datuma objave obvestila.
6. Kadar izjemne okoliščine zahtevajo takojšnje ukrepanje, lahko Komisija brez uporabe postopka iz odstavka 5, potem ko je obvestila Odbor za zaščitne ukrepe, ustanovljen s členom 3(1) Uredbe (EU) 2015/478 Evropskega parlamenta in Sveta¹, sprejme kateri koli preventivni ukrep, za katerega meni, da je potreben.

¹ Uredba (EU) 2015/478 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2015 o skupnih pravilih za uvoz (UL L 83, 27.3.2015, str. 16).

Člen 5
Postopek v odboru

1. Komisiji v zvezi s členom 3(1) te uredbe pomaga Odbor za carinski zakonik, ustanovljen s členom 285(1) Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Komisiji v zvezi s členom 4(1) te uredbe pomaga Odbor za zaščitne ukrepe, ustanovljen s členom 3(1) Uredbe (EU) 2015/478. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 6
Ocena izvajanja ukrepov za trgovinsko liberalizacijo

Letno poročilo Komisije o izvajanju poglobljenega in celovitega prostotrgovinskega območja vsebuje podrobno oceno izvajanja ukrepov za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe ter vsebuje, kolikor je to ustrezno, oceno družbenega vpliva teh ukrepov v Republiki Moldaviji in v Uniji. Informacije o uvozu izdelkov iz člena 1, točka (a), se objavijo na spletni strani Komisije in se mesečno posodablajo.

¹ Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

Člen 7

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati 25. julija 2023.

Uporablja se do 24. julija 2024.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V ...,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik/predsednica
